

Учитель

ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

6

2013

**КАЛЕНДАРНІ
ПЛАНИ**

2 клас. II семестр

**СОЦІАЛЬНИЙ
ЗАХИСТ
ПЕДАГОГІВ**

**ГІПЕРАКТИВНІ
ДІТИ**

Поради
нейропсихолога

**СПОСТЕРЕЖЕННЯ
У ПРИРОДІ**

**РОЗВИВАЄМО
ТВОРЧЕ
МИСЛЕННЯ**

**МАТЕМАТИЧНІ
ВЕЧОРНИЦІ**

ЗИМОВІ СВЯТА

Проектна діяльність

**БЕЗПЕЧНІ
КАНІКУЛИ**

Виховна година

*Найвеселіші з народних традицій —
Ігри кумедні на вечорницях*

ПЕРЕДПЛАТА на 2014 рік ЗАВЕРШУЄТЬСЯ!

Увага! З наступного року журнал “УПШ” виходитиме **10 разів** на рік!

Поспішайте оформити передплату на сучасний, змістовний фаховий журнал для педагогів початкової школи!

Журнал “**УЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**” — ваш незамінний помічник!

Читайте в наступному році:

- ✓ Рекомендації фахівців щодо впровадження нового Державного стандарту.
- ✓ Робота методичної служби різних рівнів: організація і проведення методичних об'єднань, консультаційно-інформаційна робота тощо.
- ✓ Система роботи з підготовки дітей до державної підсумкової атестації.
- ✓ Нормативно-правові документи.
- ✓ Розробки уроків з усіх навчальних предметів.
- ✓ Методика використання інформаційно-комунікаційних та ігрових технологій у навчально-виховному процесі.
- ✓ Засоби і прийоми формування здоров'язберезувального простору початкової освіти: робота з дітьми, оформлення класних приміщень тощо.
- ✓ Робота з батьками: збори, консультації, поради фахівців.
- ✓ Розробки виховних заходів та конкурсів, сценарії свят.

Індекс 89869

Вартість примірника лише 26,78 грн!

Передплатити журнал “Учитель початкової школи” можна на пошті або на сайті www.presa.ua

Разом вигідніше!
Передплатіть журнали
“УПШ” і “ДЖМІЛЬ” у комплекті
на рік лише за 366,46 грн.

Індекс 68604

джміль

Дітям: живопис, музика і література

“Джміль” — унікальний дитячий журнал:

розвиває творчі здібності, виховує ерудовану, активну і щасливу людину. Це саме те видання, що мудрий учитель шукає для своїх учнів.

Кожна рубрика “Джмеля” — це цілеспрямований розвиток

- логічного та образного мислення;
- чіткого доказового мовлення;
- творчих здібностей;
- пізнавальних інтересів;
- уміння вчитися.

Вартість примірника — лише 18,63 грн!

**Журнал для дітей від 5 до 10 років,
їхніх батьків і педагогів**

Досліди
Розвивальні ігри
Творчі завдання
Інтерв'ю міні-уроки
Репродукції картин
Бесіди-роздуми

Передплатити журнал “Джміль” можна на пошті або на сайті www.presa.ua

Індекс 40295

Учитель № 6

початкової школи 2013

Науково-методичний журнал

Видається за підтримки Національної академії педагогічних наук України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Бех Іван Дмитрович, директор Інституту проблем виховання НАПН України, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Гавриш Наталія Василівна, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Луганського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка, доктор педагогічних наук, професор.

Гаряча Світлана Анатоліївна, завідувач лабораторії дошкільної освіти та початкового навчання Черкаського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук.

Древаль Галина Федорівна, завідувач сектору науково-методичного забезпечення початкової освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України.

Коваль Людмила Вікторівна, директор Інституту психолого-педагогічної освіти та мистецтв, завідувач кафедри початкової освіти Бердянського державного педагогічного університету, доктор педагогічних наук, професор.

Кодлюк Ярослава Петрівна, професор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, доктор педагогічних наук, професор.

Кочерга Олександр Васильович, заступник директора Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету ім. Б. Грінченка, кандидат психологічних наук, доцент.

Лотоцька Алевтина Вікторівна, головний спеціаліст департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України.

Максименко Сергій Дмитрович, директор Інституту психології НАПН України ім. Г. С. Костюка, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Масол Людмила Михайлівна, провідний науковий співробітник лабораторії естетичного виховання Інституту проблем виховання НАПН України, кандидат педагогічних наук.

Митник Олександр Якович, професор кафедри педагогіки початкової освіти та методик викладання природничо-математичних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету ім. Б. Грінченка, доктор педагогічних наук, професор.

Савченко Олександра Яківна, головний науковий співробітник лабораторії початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Скворцова Світлана Олександрівна, професор кафедри математики та методики її навчання Південно-українського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, доктор педагогічних наук, професор.

Тарасенко Галина Сергіївна, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор.

Тименко Володимир Петрович, вчений секретар апарату президії Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук.

Щербакова Лідія Федорівна, головний спеціаліст департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України.

ЗМІСТ

ОСВІТЯНСЬКІ НОВИНИ

3 Сучасні виховні технології: від теорії до практики

Репортаж з методологічного семінару

КОМПЕТЕНТНА ВІДПОВІДЬ

6 Володимир БОЖИНСЬКИЙ

Соціальний захист педагогічних працівників

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

● ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

10 Оксана ШЛЬОНСЬКА

Гіперактивні діти: як їх зрозуміти і полюбити

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ

● МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

13 Леся ХАРИТОНЕНКО

Літературне читання: творчі завдання для 2-го класу

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ

● МАТЕМАТИКА

16 Оріся БЕРДНИК

Завдання для кмітливих: формуємо математичну компетентність

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ

● ПРИРОДОЗНАВСТВО

22 Ірина ГРУЩИНСЬКА

Спостереження у природі

Як засіб формування природознавчої компетентності у 2-му класі

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

25 Марина СИЧ

Казкові образи навчають

Віршовані дидактичні казки

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

● ПРИРОДОЗНАВСТВО

29 Олександр МИТНИК, Наталія БОГОМАЗ

Розвиток мислення на уроках природознавства

33 Олександр МИТНИК, Людмила ІВАНЕНКО

Завдання розвивального характеру до уроків природознавства у 1-му класі

ВКЛАДКА

КАЛЕНДАРНІ ПЛАНИ. 2 клас. II семестр

- 1 Мар'яна ЗАХАРІЙЧУК
Українська мова
- 2 Віра НАУМЕНКО
Літературне читання
- 4 Тетяна ПРОЦЕНКО
Математика
- 6 Ірина ГРУЩИНСЬКА
Природознавство
- 7 Тетяна ГІЛЬБЕРГ, Тамара САК
Природознавство
- 8 Наталка КОТЕЛЯНЕЦЬ
Трудове навчання
- 9 Людмила МАСОЛ, Олена ГАЙДАМАКА,
Наталія ОЧЕРЕТЯНА
Інтегрований курс "Мистецтво"
- 11 Людмила АРИСТОВА
Музичне мистецтво
- 13 Олена КАЛІНІЧЕНКО
Образотворче мистецтво
- 14 Ірина ЛАПШИНА
Начальное обучение чтению и письму
- 15 Ірина ЛАПШИНА
Літературне читання
- 16 Лариса КУЗЬМЕНКО, Людмила АНТОСІЄВА
Основи здоров'я

МАТЕМАТИКА

● ІГРОВЕ НАВЧАННЯ

- 34 Ірина ТАБАКА
Математичні вечорниці
Додавання і віднімання числа 2 у 1-му класі

ІНТЕГРОВАНА ОСВІТА

● МИСТЕЦТВО

- 36 Тетяна УСЕНКО
Незвичайна моторика
Урок образотворчого мистецтва у 4-му класі

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ

- 38 Тетяна ПРОЦЕНКО
Ой летять, летять сніжинки
Урок трудового навчання у 3-му класі

**Зима — чудова й весела пора.
Радіє святам уся дівтора.**

*(Надіслала Л. Бондар, колеж
ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ)*

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

● ПОЗАКЛАСНА РОБОТА

- 40 Ганна ОСТАПЕНКО
Безпечні канікули
Інтерактивна виховна година

ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

● ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА

- 44 Галина КОЛОМІЄЦЬ
Зимові свята
Народознавчий проект для учнів 3-го класу

СВЯТА І РОЗВАГИ

- 48 Тетяна ПЕРЕПЕЛИЦЯ
На щастя, на здоров'я
Сценарій народознавчого свята

БІБЛІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

- 53 **Тематичний покажчик публікацій
у журналі "Учитель початкової школи"
2012-2013 рр.**

На 1-й сторінці обкладинки: фото Г. Зименкової надіслала Т. Богомаз, СЗШ № 163, м. Київ

УЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Науково-методичний журнал

Свідоцтво про державну реєстрацію засобу масової інформації: серія КВ № 18676-7476Р від 29.12.2011

№ 6 (09), ГРУДЕНЬ 2013

Головний редактор **Ніна Андрусич**

Заступник головного редактора **Оксана Проценко**

Редактори: **Діана Осадча, Ірина Стеценко**

Коректор **Ніна Любаченко**

Адреса редакції: 04053, Київ-53, а/с 36

Телефони:

(044) 486-91-14, (044) 486-11-19, (044) 486-13-32

E-mail: uchitel@dvsvit.com.ua

Видруковано у друкарні ТОВ "Літера-Друк", вул. Озерна, 6, оф. 122, Київ, 04209. Свідоцтво ДК № 3689 від 28.01.2010 р. Підписано до друку 11.10.2013. Формат 60x84 1/8. Папір офсетний, Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 9,80. Обл.-видавн. арк. 10,5. Наклад 2162. Зам. 131762.

© Видавництво "Світич", 2013

Забороняється копіювання матеріалів журналу
в будь-якому вигляді без дозволу видавця

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС — 89869

БЕЗПЕЧНІ КАНІКУЛИ

Інтерактивна виховна година

Ганна ОСТАПЕНКО,
педагог клубу “Дружба” Дніпровського
районного в м. Києві центру соціальних
служб для сім’ї, дітей та молоді

Завершується перший навчальний семестр, попереду в дітей захопливі зимові канікули та новорічні свята. Задля безпеки своїх вихованців, учителі обов’язково проводять виховну годину, присвячену поясненню правил поведінки під час канікул. Зробити інструктаж максимально дієвим допоможуть інтерактивні форми роботи та яскравий ілюстративний матеріал, який щонайменше дарує творчим педагогам журнал “Джміль”. За його матеріалами була створена добірка ігор та сюжетних малюнків, якою пропонуємо скористатися для виховної роботи.

Робота за серією малюнків

Вступна бесіда за сюжетними малюнками “Кому загрожує небезпека і чому?”

Мета. Актуалізувати знання дітей про правила безпечної поведінки вдома та надворі під час зимових канікул. Формувати навички безпечної поведінки. Розвивати аналітичне мислення, доказове мовлення та спостережливість. Виховувати обачність та відповідальність.

Матеріал: сюжетні малюнки (див. с. 50–51 або рубрику “Служба безпеки” зимових випусків журналу “Джміль”).

Учні розглядають добірку малюнків, на кожному визначають дитину, яка потрапила у небезпечну ситуацію, пояснюють, чому так сталося.

Гра “А що у віконечку?”

Мета. Закріплювати знання дітей про правила безпечної поведінки під час зимових канікул. Удосконалювати вміння орієнтуватися на площині. Розвивати зорову пам’ять.

Матеріал: сюжетні малюнки (див. с. 50–51 або у рубриці “Служба безпеки” зимових випусків журналу “Джміль”), картонна картка з прорізом-віконечком 2 × 2 см.

Робота в парах. Кожна пара учнів отримує сторінки журналу та картку з віконечком. За командою “Небезпечно!” віконечко розташовують так, щоб у ньому було видно дитину, яка чинить неправильно.

За командою “Безпечно!” — так, щоб бачити дитину, поведінку якої варто наслідувати. Для динамічності та ускладнення гри ці команди слід чергувати з іншими (правий верхній кут, центр картини, земля, небо, сніг, черевик тощо). Учні якнайшвидше пересувають картку на вказане місце.

Складання діалогів “Не будь байдужим”

Мета. Формувати активну життєву позицію дитини. Розвивати діалогічне та доказове мовлення.

Розглянувши малюнки, варто запитати школярів, що вони можуть зробити, побачивши дитину, яка наражає себе на небезпеку. Разом доцільно продумати можливі варіанти діалогів, щоб спробувати переконати однолітків змінити поведінку. Обговорити, як треба діяти у певній ситуації.

Складання оповідки за серією малюнків “Як Богдан провів канікули”

Мета. Закріплювати знання правил безпечної поведінки. Вдосконалювати вміння орієнтуватися у часі (днях тижня та датах). Розвивати зв’язне мовлення, фантазію; виховувати відповідальність.

Можна придумати ім’я хлопчику, зображеному на всіх малюнках, скласти оповідку про те, як він провів зимові канікули, потрапляючи у різні небезпечні ситуації, як їх негативні наслідки допомогли йому змінити поведінку на безпечну. В оповідку варто включити дати та назви днів тижня.

Усі передплатники журналу можуть отримати **електронну версію сюжетних малюнків** (с. 42-43) для демонстрації за допомогою проєктора, надіславши запит на e-mail журналу: uchitel@dvsvit.com.ua (тема: сюжетні малюнки “Безпечні канікули”)

Можливий варіант початку розповіді. У п'ятницю, 27 грудня, останній день другої чверті, Богдан не поспішав додому, адже уроки робити не потрібно! Можна довше затриматися надворі та досхочу пограти. На тротуарі намерзло трохи льоду, Богдан розігнався та швидко проїхався. А тоді ще й ще раз! Як весело! Аж жарко стало! Хлопчик відійшов убік, аби зняти шарфик та сховати у портфель, а тим часом жіночка з малюком на руках послизнулася на ковзанці, ледь не впала та зойкнула: "Ну й біда! Прямо на дорозі така слизька ковзанка! Хто ж це її накавав? Це так небезпечно!". Відчув Богданчик, що вчинив неправильно, знітився, почервонів та пішов додому. Біля під'їзду двірник посипав піском доріжку. Богданчик попросив у нього трохи піску та посипав ковзанку на тротуарі, щоб ніхто не падав.

У вихідні Богдан добре провів час із батьками. А в понеділок, 30 грудня, лишився вдома сам, адже дорослі пішли на роботу...

Гра "Я ні слова не скажу, але все вам покажу!"

Мета. Закріплювати знання правил безпечної поведінки. Розвивати акторські здібності, здогадливість. Формувати вміння виступати перед аудиторією, не соромитися, створювати приємну, товариську атмосферу в колективі.

Коли учні добре ознайомились із малюнками та обговорили усі можливі небезпечні ситуації, їм пропонують відтворити зображені сюжети за допомогою рухів і міміки по одному, в парах або групах. Учителю по черзі викликає до дошки охочих, вони показують сюжет, а по закінченні решта дітей відгадують, яку саме ситуацію було зображено.

Гра "Називай, передавай"

Мета. Закріплювати знання правил безпечної поведінки. Розвивати пам'ять, мислення, мовлення, кмітливість, швидкість реакції.

Матеріал: картки, на яких зображено можливі небезпечні об'єкти (собака, машина, свічка, бурулька, чужий дорослий, феєрверк тощо).

Діти й педагог стоять у колі. Учителю дає одному з учнів картку. Той, хто отримав картку, має швидко сказати одним реченням, як уникнути неприємностей від об'єкта, який зображено, та передати картку сусіду по колу. Він продовжує називати, але не має повторювати уже сказане. Учень, який не може придумати, що сказати, присідає. Коли картка повертається до педагога, гру починають з новим малюнком. Якщо дітей у колі багато, то вчителю варто змінювати картку через кожних 5-6 гравців.

Наприклад

Учитель дає картку, на якій намальована бурулька.

Можливі відповіді дітей. Не можна смоктати бурульки, тому що вони брудні. Від холодного може заболіти горло. Не варто ходити під дахами, з яких звисають бурульки. Небезпечно збивати бурульки з дахів.

Правила поведінки під час зимових канікул

Під час святкових заходів

- Обережно поведіться з ялинкою та скляними ялинковими прикрасами.
- Не запалюйте бенгальські вогні та свічки, не запускайте феєрверки без нагляду дорослих.

Під час прогулянки

- Ходіть обережно під час ожеледиці.
- Не ходіть поблизу будинків, з дахів яких зсувається сніг або звисають бурульки.
- Не виходьте без дорослих на лід водойм.
- Обирайте для самостійних прогулянок безпечні місця, порадившись з дорослими.
- Не розмовляйте з чужими людьми, не ходіть з ними, куди б вони не запрошували.
- Переходьте дорогу, дотримуючись правил.
- Не грайте, не катайтеся з гірки поблизу проїжджої частини.

Коли ти сам удома

- Не грайте з гострими та ріжучими предметами.
- Користуйтеся газовою плитою лише з дозволу дорослих, дотримуючись правил безпеки.
- Будьте обережним з електроприладами.
- Ніколи не визирай у відкрите вікно, не перекидайся через підвіконня.
- Ніколи не відчиняйте двері незнайомцям.

Тренінг "Я в безпеці вдома та надворі"

Мета. Налаштувати дітей на дотримання правил безпечної поведінки.

Учнів об'єднують у дві команди. Гравці першої мають висловлювати твердження про свою безпечну поведінку вдома, а другої — надворі. Команди роблять повідомлення по черзі. При цьому можна перекидати або передавати м'яч.

Можливі твердження першої команди: "Я завжди замикаю двері квартири на ключ", "Я не залишаю увімкненими електроприлади, коли йду з дому".

Можливі твердження другої команди: "Я не катаюся на санчатах по сходах, які виходять на дорогу", "Я не виходжу на вулицю сам, коли темно".

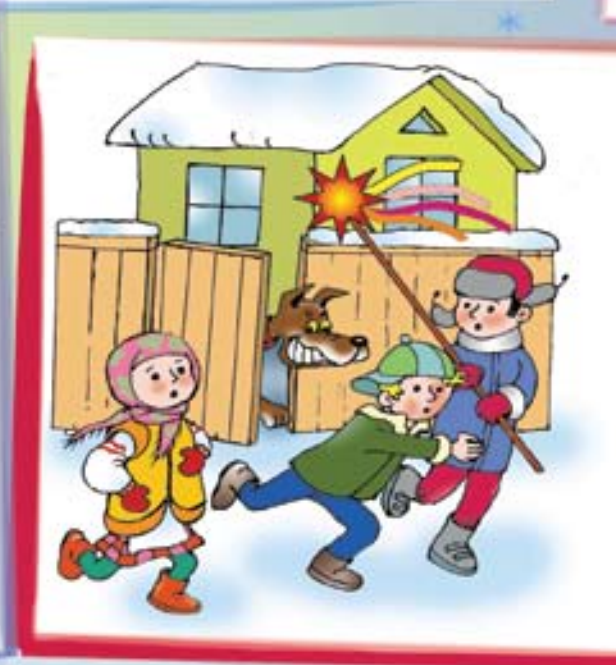
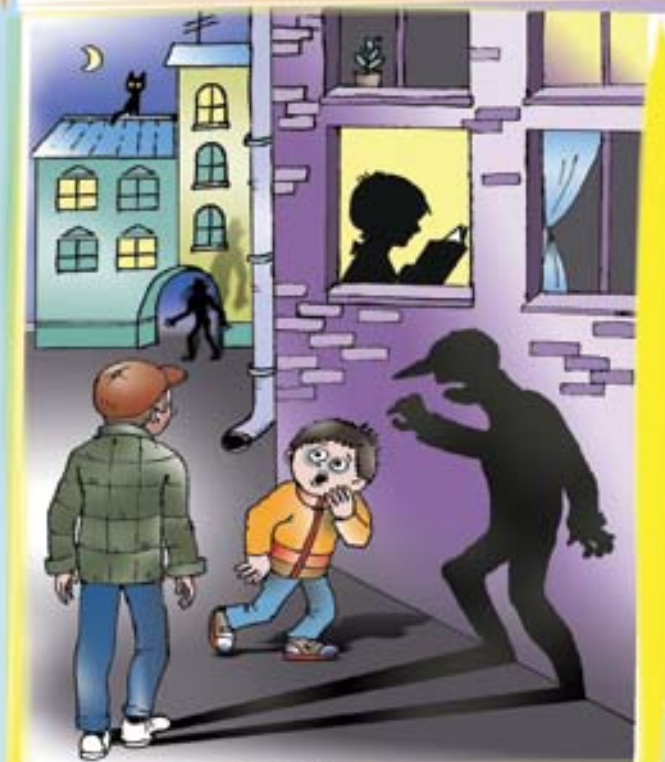
Якщо жоден з команди не може придумати висловлювання, команда має право попросити допомогу у учителя або друзів з іншої команди. ●

Довідка

Ілюстровані практичні матеріали до виховних годин різної тематики подаються у кожному номері журналу "Джміль".

Передплатний індекс 40295.

Добірка сюжетних малюнків

“Безпечні канікули”

СЕКРЕТИ ШКІЛЬНОГО ЗАТИШКУ

З досягненнями кращих учнів і педагогів колежу можна ознайомитися у куточку "Духовність, компетентність, творчість"

Вестибюль школи — справжня оаза: створює добрий настрій і відчуття затишку

Куточок відпочинку — гарне місце для малювання або проведення турніру з шахів

У кабінеті логопеда все продумано до дрібниць: столик для занять, дзеркало, схеми роботи артикуляційного апарату тощо

Бібліотека школи має все необхідне для самоосвіти

ДАРАМИ ОСЕНІ МИ ТВОРИМО КРАСУ

Хто кого ловить?

Відлітають журавлі

Рідний край

*Їжачки на квітучій
галявині*

*Картопляний сніговик
сонця не боїться*

Апельсинова сімейка

*Розкішний
осінній букет*

*Осінь в гості завітала,
Урожай подарувала*

*“Стояв старий з молодю,
Як із ягідкою...”*